

На основу чл. 16, ст. 1, тач. 24 и 25 Статута Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, Наставно-научно вијеће Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, на 44. редовној сједници, одржаној 18. фебруара 2026. године, донијело је

**ПРОГРАМ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА
И МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ
УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ У 2026. ГОДИНИ**

Научно-истраживачки рад и међународна сарадња на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву у 2026. години одвијаће се у складу са стратешким циљевима зацртаним Акционим планом развоја за период 2021–2026. година, који је Правни факултет усвојио 2021. године.

У оквиру *Стратешке области 1: Развој научноистраживачког рада*, Акционим планом развоја за период 2021–2026. година, одређени су стратешки циљеви Правног факултета: а) Унапређење квалитета и обима научноистраживачког рада, и б) Јачање истраживачких капацитета. У погледу остварења ових стратешких циљева предвиђене су конкретне активности, и то: 1) организација научних скупова, 2) објављивање научних часописа и публикација, 3) повећање изврсности резултата научно-истраживачког рада, 4) учешће у домаћим и међународним научно-истраживачким пројектима, 5) повећање видљивости и доступности научно-истраживачког рада, б) јачање сарадње са другим научно-истраживачким институцијама у региону и шире, те 7) унапређење услова за обављање научно-истраживачког рада.

У оквиру *Стратешке области 5: Међународна сарадња*, Акционим планом развоја за период 2021–2026. година, одређени су стратешки циљеви Правног факултета: а) Сарадња са факултетима, институтима и међународним организацијама, и б) Међународна размјена наставника и студената. У погледу остварења ових стратешких циљева предвиђене су конкретне активности, и то: 1) Одвијање и обогаћивање сарадње са високошколским установама и научним институтима у иностранству, као и са међународним научним и стручним организацијама са којима је сарадња већ успостављена, 2) Проширивање сарадње на друге високошколске установе, научне институте и међународне организације, 3) Промоција значаја и могућности међународне размјене наставника и студената, 4) Реализација међународне размјене наставника и студената.

У вези са овако постављеним стратешким циљевима, у 2026. години, на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву спроводиће се двије групе активности, које имају карактер научно-истраживачког рада или су с тим радом непосредно повезане, односно које ће се одвијати кроз међународну сарадњу.

Прву групу активности чиниће научно-истраживачки рад, који ће се огледати у: организовању научних скупова, објављивању зборника радова, издавању *Годишњака Правног факултета у Источном Сарајеву* и *Годишњака студената Правног факултета у Источном Сарајеву*, објављивању научних монографија, универзитетских уџбеника те осталих научних радова чији су аутори наши наставници и сарадници, повећању изврсности резултата научно-истраживачког рада у виду подизања цитираности објављених радова, изради домаћих и међународних научно-истраживачких пројеката, унапређењу услова за обављање научно-истраживачког рада, повећању видљивости и доступности научно-истраживачког рада, те јачању сарадње са другим научно-истраживачким институцијама.

Другу групу активности чиниће међународна сарадња, која ће се огледати у настављању и продубљивању сарадње у оквиру међународних организација у чијем чланству се Правни факултет непосредно или посредно налази, потписивању нових споразума о сарадњи са другим факултетима, институтима и међународним организацијама, организовању предавања страних предавача, држању гостујућих предавања наших предавача у иностранству, учешћу наших наставника и сарадника на научним конференцијама у иностранству, одласку наших истраживача на студијске боравке у иностранство, одржавању правних клиника и школа за наше студенте уз подршку иностраних партнера, међународна размјена наставника и студената, као и учешћа наших студената на конкурсима за различита такмичења и праксе у земљи и иностранству.

Осим програма активности у вези са научно-истраживачким радом и међународном сарадњом у 2026. години, у даљем тексту биће приказани остварени резултати на тим пољима у 2025. години.

1. Научно-истраживачки рад

1.1. Организовање научних скупова

Први вид научно-истраживачког рада представљаће организовање научних скупова. Од 2010. године до данас, четрнаест пута је организован Научни скуп поводом Дана Правног факултета. Научни скупови поводом Дана Правног факултета постали су традиционални и намјеравамо организовати такав скуп по петнаести пут крајем октобра 2026. године. Научно-наставно вијеће Правног факултета одредило је почетком 2026. године општу тему научног скупа – „Право између истине и сигурности“, те именовало чланове научног и организационог одбора. Суорганизатори **XV Научног скупа поводом Дана Правног факултета** су Међународни савез правника (*Международный союз юристов*) са сједиштем у Москви, Европска организација за јавно право (*European Public Law Organization*) са сједиштем у Атини и Институт за упоредно право са сједиштем у Београду. У Научном одбору скупа учествују признати научници из 11 држава (Русије, Грчке, Мађарске, Уједињеног Краљевства, Белгије, Србије, Хрватске, Црне Горе, Сјеверне Македоније, Словеније и БиХ), који су објавили радове у публикацијама са ISI листе и односе се на тему скупа. Између осталих, члан Научног одбора је некадашњи судија Међународног суда правде у Хагу, а остали чланови су редовни и ванредни професори од којих су многи садашњи и бивши декани и професори правних факултета из земаља региона.

Према броју аутора, држава из којих долазе, броју реферата, као и броју и значају суорганизатора, XIV Научни скуп поводом Дана Правног факултета био је **највећи научни скуп у области права који је у 2025. години одржан на тлу цијеле Европе**. Научни скуп који организујемо класификован је и категорисан од стране Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске као **међународни научни скуп од посебног значаја прве категорије**. Наш скуп један је од три најбоље рангирана у држави у свим научним областима, и први у области друштвено-хуманистичких наука. Ову категоризацију и класификацију имају X, XI, XII, XIII и XIV Научни скуп поводом Дана Правног факултета који су одржани у 2021, 2022, 2023, 2024. и 2025. године. Скупови одржани 2019. и 2020. године класификовани су и категорисани као међународни научни скуп прве категорије, и били су најбоље вредновани научни скупови у области друштвено-хуманистичких наука у годинама у којима су одржани.

XIV Научни скуп поводом Дана Правног факултета одржан је 25. октобра 2025. године на општу тему „Право: узрок или последица“. На скупу је учествовало **240 аутора и коаутора из 36 држава са пет континената** (Русија, Грчка, Мађарска, Нигерија, Турска, Италија, Кипар, Малезија, Португалија, Оман, Румунија, Пољска, Вијетнам, Словачка, Бугарска, Низоземска, Шпанија, Уједињени Арапски Емирати, Швајцарска, Мексико, Молдавија, Перу, Алжир, Канада, Јужна Африка, Енглеска и Велс, Шри Ланка, Киргистан, Норвешка, Грузија, Мароко, Србија, Хрватска, Црна Гора, Сјеверна Македонија, Босна и Херцеговина – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине) који су саопштили **179 реферата** на српском, руском, енглеском, италијанском, француском, арапском односно матерњим језицима учесника. **На свјетским језицима саопштено је скоро 100 реферата.**

Суорганизатори IV Научног скупа били су: Међународно удружење правника са сједиштем у Москви, Руска Федерација (*Международный союз юристов, Москва / International Union of lawyers, Moscow, Российская Федерация / Russian Federation*), Европска организација за јавно право са сједиштем у Атени, Република Грчка (*European Public Law Organization*) и Институт за упоредно право са сједиштем у Београду, Република Србија.

За четрнаест одржаних скупова послато је скоро **1400 ауторских и коауторских радова** научних посленика из **четрдесетак држава са пет континента** (Европа, Азија, Сјеверна Америка, Јужна Америка и Африка). У зборницима радова са дванаест скупова, на око **15.500 страна у 29 томова објављено је око 920 научних радова**. Сви зборници радова са одржаних скупова индексирани су у *HeinOnline, EBSCO OPEN ACCESS* и *Central and Eastern European Online Library (CEEOL)* базама часописа и електронских књига.

Надамо се да ће током 2026. године **Научни скуп поводом Дана Правног факултета задржати постигнути значај**, што је веома изазован циљ у конкуренцији стотина правничких скупова у региону и Европи. Један од најважнијих циљева у 2026. години у погледу научно-истраживачког рада биће нам управо то.

Организовање овог скупа зависиће и од расположивих новчаних средстава, имајући у виду да на нашим скуповима сваке године учествује све више референата. За скупове из 2020, 2021, 2022, 2023, 2024. и 2025. године, **управа факултета у потпуности је обезбиједила средства потребна за одржавање скупа, али и за издавање зборника радова**. Донаторска средства обезбијеђена су од стране органа републичке власти и органа јединица локалне самоуправе, струковних удружења, РУГИПП-а, привредних друштава, појединаца и др. Осим донаторских средстава, у 2025. години био је расписан **Конкурс за суфинансирање одржавања научних скупова** од стране Министарства за научно-технолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске, на коме смо **добили значајна средства за одржавање скупа и објављивање зборника у 2025. год.**

Управа факултета финансијска средства за одржавање наредног Научног скупа поводом Дана Правног факултета обезбиједиће из сљедећих извора: 1) донаторска средства Владе и Предсједника Републике Српске; 2) средства која додјељује Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске; 3) донаторска средства Српског члана Предсједништва БиХ, 4) помоћ јединица локалне самоуправе; 5) помоћ Адвокатске коморе Републике Српске и Нотарске коморе Републике Српске; 6) помоћ РУГИПП-а; 7) помоћ привредних субјеката; 8) суфинансирање од стране других институција и појединаца, и у крајњем, мада то у претходних шест година није било потребно, 9) властита средства факултета. Треба нагласити да су научни скупови прије 2020. године највећим дијелом финансирани од стране факултета, али и да је дио трошкова суфинансирало надлежно министарство,

док су у суфинансирању појединих скупова учествовали Општина Пале и Град Бијељина, те друге институције (Центар за равноправност полова Владе Републике Српске суфинансирао је научни скуп одржан 2012. године). Имајући у виду ова искуства, као и сарадњу која је успостављена са различитим институцијама и организацијама, оправдано је очекивати да ће ови субјекти већим дијелом или у **потпуности финансирати одржавање научног скупа у 2026. години**, а како је то било у периоду од 2020. до 2025. године.

Новоуспостављени односи сарадње са универзитетима из Европе биће искоришћени за **укључивање што већег броја професора ван нашег говорног подручја у научне одборе скупова**, уз учешће истакнутих домаћих научника, под условом да су сви они објавили радове у публикацијама са ISI листе, јер је то услов који мора бити испуњен за највишу класификацију и категоризацију скупа. Циљ је да у раду скупова у све већем броју учествују и референти који долазе ван територије бивших југословенских република. Ово је посебно остварено на четири претходна скупа, а на посљедњем поготово. **У раду посљедњег скупа, међу 240 учесника било је 176 иностраних аутора од којих чак 80 из држава мимо простора бивше Југославије.**

Досад су у раду научних скупова учествовали само научници, са свега неколико изузетака. Циљ треба да буде **да у раду скупова учествују и судије, тужиоци, нотари и адвокати, са рефератима или само као слушаоци и учесници у расправи**, што би им било вредновано од стране надлежних институција и организација као дио обуке и семинара које су похађали. То је и постигнуто у 2024. и 2025. години. На овај начин, остварује се бољи спој правне теорије и праксе, а врши се и успјешнија промоција факултета. Ова активност већ је започела 2018. године, а треба је наставити и у наредним годинама. У раду научних скупова као референти могу учествовати поједине судије, тужиоци, адвокати и нотари према одлуци организатора скупа. С тим у вези, управа факултета обавила је преговоре и послала је дописе надлежним правосудним институцијама и струковним организацијама и надамо се унапређењу сарадње током 2026. године.

Осим Научног скупа поводом Дана Правног факултета, у 2025. години Правни факултет традиционално био је суорганизатор још једног научног скупа – XXII Савјетовања „Октобарски правнички дани“ (октобар 2025), у организацији Удружења правника Републике Српске и Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, са суорганизаторима међу којима је и Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву. У 2026. години Правни факултет требало би да буде **суорганизатор XXIII Савјетовања „Октобарски правнички дани“** (октобар 2026), у организацији Удружења правника Републике Српске и Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, са суорганизаторима међу којима је и Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву.

Осим Научног скупа поводом Дана Правног факултета и Октобарских правничких сусрета, који се традиционално организују, Правни факултет ће настојати да у 2026. години учествује у организацији **још неких скупова у земљи и иностранству**, зависно од околности и сарадње коју будемо развијали са домаћим и иностраним партнерима.

1.2. Објављивање зборника радова и осталих научних публикација

Правни факултет препознат је у академској заједници, између осталог, и по томе што објављује **обимне и квалитетне зборнике радова са научних скупова**. Зборници су уређени технички беспријекорно, а сви реферати имају уједначену структуру и начин цитирања. Ови квалитети су препознати и позитивно вредновани и од стране претходних министара науке и технологије, али и од Комисије за категоризацију научних скупова која већ неколико година категорише наш научни скуп. Зборници радова су у цјелини објављени и на интернет страници Правног факултета, па су и на тај начин доступни читаоцима, а уредници зборника постарали су се да њихови примјерци буду послати не само ауторима него и библиотекама правних факултета и универзитетским библиотекама у земљи и региону.

Током 2025. године објављен је Зборник радова са XIII Научног скупа поводом Дана Правног факултета „Право између заштите и злоупотребе“, који је одржан у октобру 2024. године. У зборнику је на преко **2500 страница у пет томова објављено 115 радова од 149 аутора и коаутора из 19 држава** (Русија, Грчка, Индија, Италија, Мађарска, Мексико, Пољска, Португал, Шпанија, Румунија, Кипар, Словачка, Турска, Вијетнам, Србија, Хрватска, Северна Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина – Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине). **Скоро половина радова објављена је на свјетским језицима (енглески, руски и италијански).**

Почетком 2026. године објављен је Зборник радова са научно-истраживачког пројекта „**Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалне легитимности**“, који је Правни факултет провео у периоду од 2023. до 2026. године. У Зборнику радова на око 200 страна осам чланова пројектног тима објавило је седам научних радова.

У 2026. години треба да објавимо **Зборник радова са XIV Научног скупа у најмање пет томова**, који ће као и досадашњи зборници испуњавати све услове предвиђене Правилником о публикавању научних публикација. Уредништво овог зборника одређено је почетком 2026. године на сједници Вијећа факултета.

Такође, у 2026. години треба да објавимо **Зборник радова са 19. Регионалне конференције међународног приватног права** одржане 2024. године.

Поред зборника радова са скупова, управа факултета треба да планира и подстиче и **издавање уџбеника и научних књига**. У ту сврху, наставници и сарадници треба да конкуришу за суфинансирање средстава од стране Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске. Осим тога, факултет треба да прошири сарадњу са издавачким кућама из земље и региона, као што су Правни факултет Универзитета у Београду, Службени гласник из Београда, Правни факултет Универзитета у Нишу, Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, Завод за издавање уџбеника Републике Српске, или *University Press* из Сарајева, с циљем реализације заједничких издавачких подухвата. На овај начин, наша издања имала би знатно већу читаност, самим тим и цитираност. У претходним годинама предузете су конкретне активности у овом погледу приликом објављивања уџбеника и научних монографија неких наших наставника, а које треба наставити и у 2026. години.

У току 2025. године, Правни факултет био је издавач **једног зборника радова са Научног скупа поводом Дана Правног факултета у пет томова, једног зборника сажетака, двије научне монографије** (проф. др Михаило Велимировић, проф. др Сања Савић), **једног фототипског издања** (приредили проф. др Станка Стјепановић, Симеон Петковић, Михајло Дамјановић) **те једног универзитетског уџбеника** (проф. др Димитрије Теранић). Сва издања, осим монографије проф. Велимировића,

финансирана су из извора који нису теретили властита средства Правног факултета. У оквиру Конкурса за суфинансирање научних скупова из 2025. године пријавили смо зборник радова објављен у 2025. години и **одобрена су нам средства по овом конкурсу**. Надамо се да ће у 2026. години конкурси за суфинансирање научних скупова и суфинансирање издавања научних публикација бити објављени, да ће средства за суфинансирање бити повећана, те да ће наши аутори писати а Правни факултет објављивати њихове радове, као и зборнике радова са скупова и пројеката.

У 2026. години, према већ донесеним одлукама на Вијећу и према материјалима за текућу сједницу Вијећа, Правни факултет ће бити издавач **двје научне монографије** (проф. др Радислав Лале, доц. др Ђорђе Мариловић), **те три уџбеника** (проф. др Ранка Рачић, проф. др Младенка Говедарица, проф. др Сања Савић). Поједини наставници израду својих научних монографија и уџбеника остварују у сарадњи са коауторима и издавачима из иностранства (нпр. Пољске и Србије).

Претходних година, издања факултета била су промовисана и на Међународном сајму књига у Београду. Сајам књига одржан је у 2025. години, и били смо представљени на овом сајму на заједничком штанду Универзитета у Источном Сарајеву. У 2026. години наставићемо са представљањем наших издања на **Сајму књига у Београду**, а по могућности на још неким сајмовима.

У овој години, Правни факултет треба именовати ново уредништво факултетског научног часописа јер је претходном истекао мандат, те објавити *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* за 2026. годину, као и припремљене бројеве за све претходне и текућу годину електронског часописа *Годишњак студената Правног факултета у Источном Сарајеву*. Циљ нам је да ове године *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву* буде вреднован у складу са правилима Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, и да се **нађе на листи научних часописа коју води ово министарство**.

Управа факултета обезбиједиће финансијска средства потребна за редовно излажење часописа *Годишњак Правног факултета у Источном Сарајеву*. У Редакцију *Годишњака* треба, поред садашњих угледних професора, укључити још неке наставнике нашег и осталих познатих правних факултета. Такође, Редакција *Годишњака* може да прошири листу рецензената.

Један од најважнијих задатака у 2026. години биће **именовање новог уредништва, те објављивање и категоризација *Годишњака* од стране Министарства** за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, коју нажалост из објективних разлога до сада нисмо спровели.

У 2024. години, Правни факултет је закључио споразум о сарадњи са Заводом за уџбенике и наставна средства Републике Српске. Споразумом је предвиђено више облика сарадње. Истакнута је обострана заинтересованост за учешће наставника нашег факултета у изради уџбеника за ученике средњих школа, за којима постоји велика потреба. Споразумом је предвиђена и сарадњу у виду објављивања и продаје публикација (уџбеника и научних монографија) чији аутори су наставници Правног факултета, чиме ће објављивање и доступност ових издања бити значајно олакшани и повећани у Републици Српској.

На иницијативу декана Правног факултета, у 2025. години отпочела је изузетно **плодна и значајна сарадња нашег факултета са Заводом за издавање уџбеника и наставних средстава Републике Српске у погледу израде и објављивања уџбеника за средње школе у Републици Српској**. Кроз овај вид сарадње Правни факултет допире до средњошколаца, будућих бруцоша који изучавају правне предмете у оквиру свог средњошколског образовања. На тај начин, Правни факултет и његови наставници бивају препознати у средњошколској ученичкој и професорској заједници као

стручњаци у својим областима чиме се повећава заинтересованост свршених средњошколаца за упис на наш факултет. У прошлој години средњошколске уџбенике у својству аутора и коаутора написало је **осам наставника Правног факултета** (проф. др Станка Стјепановић, проф. др Горан Марковић, проф. др Димитрије Теранић, проф. др Радислав Лале, проф. др Свјетлана Ивановић, доц. др Сања Голијанин, доц. др Сања Крешталица и доц. др Ђорђе Мариловић). У овој години очекујемо издавање још неколико ауторских и коауторских уџбеника наших наставника, а управа факултета подстицаће наставнике да се укључе у ове активности што је и до сада чинила.

1.3. Повећање изврности резултата научно-истраживачког рада

Једна од активности на постизању стратешких циљева Правног факултета треба да буде и повећање изврности резултата научно-истраживачког рада. С обзиром на природу правних наука које су претежно националног карактера, овај циљ се преваходно може остварити на националном плану. Када је ријеч о националним и регионалним оквирима, наши наставници и сарадници треба да настоје да **објављују радове у угледним научним часописима и зборницима радова са угледних научних скупова**, а чији су издавачи и организатори из држава у непосредном окружењу.

У протеклој години, као и претходних година, наши наставници и сарадници објављивали су радове у угледним научним часописима из земље и окружења, а учествовали су на највећим и најзначајнијим научним скуповима у земљи и иностранству. У 2026. години треба наставити са том праксом, а број објављених радова и учешћа на скуповима може да расте. С тим у вези, управа факултета **подстаћи ће наставнике и сараднике**, а наши аутори треба да учествују и на **конкурсима ресорног министарства за суфинансирање одлазака на скупове те објављивање радова**.

Када је ријеч о објављивању радова, треба повести рачуна и о редовнијем **попуњавању еНИР базе података** успостављене на Универзитету у Источном Сарајеву, а посебно треба водити рачуна о **објективном вредновању научно-истраживачких радова приликом уношења у базу**. Примећено је да поједини аутори самостално вреднују своје радове супротно мјерилима прописаним подзаконским актима.

Међутим, изврност резултата научно-истраживачког рада мора да се постигне и **на интернационалном плану**. С тим у вези, наши наставници и сарадници треба да настоје да објављују радове у научним часописима реферисаним у WOS-у, SCOPUS-у, DOAJ-у, ERIH + бази односно часописима који су означени као Q1 у међународној бази SCImago Journal Rank (SJR).

С циљем повећања изврности резултата научно-истраживачког рада треба настојати да се **подигне и цитираност научних публикација чији су аутори наставници и сарадници Правног факултета, односно чији је издавач Правни факултет**. У том смислу, треба подићи како квалитет самих радова, тако и њихову доступност, како у библиотекама, тако и електронским базама, али и на сајту Правног факултета.

У 2024. години један наш наставник, проф. др Горан Марковић награђен је **наградом Универзитета у Источном Сарајеву**, а за објављивање рада у научном часопису на **SSCI листи**. Надамо се да ће још наставника и сарадника постићи сличне резултате у 2026. години.

Неки од циљева у 2026. години требало би да буду и **повећање броја радова наставног кадра Правног факултета објављених у високорангираним часописима** (прије свега у часописима реферисаним у WOS-у, SCOPUS-у, DOAJ-у, ERIH + бази односно часописима који су означени као Q1 у међународној бази *SCImago Journal Rank*), повећање броја монографија и других научних публикација, редовно објављивање постојећих периодичних публикација као и повећана цитираност радова чији су аутори наши наставници и сарадници, односно чији је издавач Факултет. **Повећана видљивост и доступност** су циљеви који се подразумијевају у дигиталном добу, чему ће бити посвећена додатна пажња у 2026. години.

С циљем мотивисања наставника и сарадника да објављује радове на свјетским језицима у академским часописима који се налазе у индексним базама SSCI, Web of Science и SCOPUS, декан ће **предложити Вијећу усвајање правилника којим ће бити уређено награђивање** за радове објављене у овим часописима.

1.4. Учешће у домаћим и међународним научно-истраживачким пројектима

Током 2023. године, Европска комисија одлучила је да финансира ERASMUS-EDU научно-истраживачки пројекат на тему **PICTURES (*Pedagogical Inclusive Education and Training System to UpSkill Cross-Sector Practitioners Working with Minors and Emerging Adults in Correctional Systems*)**. Иницијатор и координатор пројекта је проф. др Димитрије Теранић, а поред њега, испред нашег факултета у пројекту учествују проф. др Горан Марковић, проф. др Свјетлана Ивановић, доц. др Ђорђе Мариловић и виши асс. Љубана Сладић, ма. Носилац пројекта је организација из Румуније, а у пројекту учествује укупно 15 партнерских организација из десет држава Европе. Пројекат ће трајати три године, до фебруара 2027. У току 2025. године одржано је више радионица у земљи и иностранству, и остварена је сарадња са десетинама установа и организација.

Почетком 2024. године, Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске одлучило је да финансира научно-истраживачки пројекат на тему **„Реформа изборног законодавства у Босни и Херцеговини: Јачање институционалног легитимитета“**. Иницијатор и координатор пројекта је проф. др Горан Марковић, а поред њега, испред нашег факултета у пројекту су учествовали доц. др Сања Голијанин, доц. др Сања Крешталица, доц. др Брано Хаџи Стевић и студенти Рада Јевтић и Михаило Крсмановић. Иако је наш факултет био носилац пројекта, у њему су учествовали и неки професори и доценти са Факултета политичких наука (проф. др Матеј Савић) и Правног факултета из Бање Луке (виши асистент Игор Поповић, ма и асистент Марко Ромић, ма), те Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву (доц. др Стефан Вукојевић). Осим тога, у пројекту је као партнер учествовала Европска организација за јавно право (EPLO). Пројекат је трајао до краја јануара 2026. године када је одржан округли сто и објављен зборник радова са пројекта.

Крајем 2024. године, Европска комисија одлучила је да финансира ERASMUS-EDU научно-истраживачки пројекат на тему **RESIZE (*Reshaping Correctional Competencies through RESCALED Innovation: for current and future workforce adaptation based on profiles of competencies, recognition of prior learning, micro-credentialing and certification, following correctional systemic changes in Europe*)**. Иницијатор и координатор пројекта је проф. др Димитрије Теранић, а поред њега, испред нашег факултета у пројекту учествују проф. др Горан Марковић, проф. др

Свјетлана Ивановић, доц. др Сања Голијанин, доц. др Ђорђе Мариловић и виши асс. Љубана Сладић, ма, с тим да ће координатор пројекта у току пројекта проширити тим у складу са активностима. Носилац пројекта је организација из Румуније, а у пројекту учествује укупно 25 партнерских организација из петнаест држава Европе. Пројекат ће трајати четири године, до фебруара 2029. У току 2025. године одржано је више радионица у земљи и иностранству, и остварена је сарадња са десетинама установа и организација.

Крајем 2024. године, Правни факултет добио је понуду да заједно са Правним институтом Самарског националног универзитета „Академик С. П. Корољов“ из Самаре (Русија), као и Пословним и правним факултетом Универзитета „МБ“ из Београда (Србија), сачини и приступи спровођењу научно-истраживачког пројекта на тему „**Актуелни проблеми људских права и међународног кривичног права**“. Вијеће Правног факултета крајем 2024. године прихватило је иницијативу и одобрило учешће на овом пројекту. Пројекат ће бити потписан у 2026. години и биће спровођен током наредне три године од стране неколико наставника Правног факултета (проф. др Горан Марковић, проф. др Димитрије Ђеранић, проф. др Сања Савић, доц. др Сања Крешталица, доц. др Ђорђе Мариловић, с тим да ће координатор пројекта, проф. др Борис Кривокапић, у току пројекта проширити тим у складу са активностима) у сарадњи са колегама из Русије и Србије.

Крајем 2025. године, два наставника са Правног факултета (проф. др Горан Марковић и проф. др Димитрије Ђеранић) добили су понуду да заједно са колегама са неколико универзитета из Грчке и Бугарске, сачине и предају на оцјену Европској комисији ERASMUS-EDU научно-истраживачки пројекат на тему „**Обука младих лидера за Западни Балкан**“. Израда пројектног приједлога је у току, а ако пројекат буде прихваћен неколико наставника нашег факултета могло би узети учешће у пројекту, као и више студената који би путовали на округле столове и предавања у иностранство.

Да би факултет могао успјешно да учествује на конкурсима за суфинансирање научно-истраживачких пројеката, потребно је да **буду испуњени одређени услови**: 1) наставници и сарадници, у првом реду наставници са вишим звањима, треба да испуњавају строге услове који се траже за учешће у пројектима, поготово кад је ријеч о пројектима које финансира Европска унија (осим познавања енглеског језика, морају имати и радове објављене у признатим међународним часописима, који су индексирани на одговарајућим листама, у првом реду на ISI листи); 2) за учешће у европским пројектима, потребни су развијени односи сарадње са другим универзитетима, у првом реду оним из Европске уније, који могу бити носиоци пројекта; 3) осмишљавање пројеката и проналажење партнера не може бити задатак само управе факултета, већ то треба да буде активност у којој ће сарађивати широк круг наставника и сарадника.

Пошто очекујемо расписивање Конкурса за суфинансирање научно-истраживачких пројеката од стране Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске током 2026. године, **факултет би требало да припреми најмање један пројекат и учествује на конкурсима које Министарство расписује**. Притом, Наставно-научно вијеће треба да има либералан однос према приједлозима пројеката, у том смислу што треба да, колико год је могуће, подржи приједлоге који потичу од катедри или појединих наставника или сарадника.

Осим пројеката које финансира Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, факултет треба да успостави сарадњу и са другим министарствима у Влади Републике Српске. Циљ ове сарадње могло би бити **истраживање примјене одређених правних прописа и израда нових или измјене и**

допуне постојећих прописа. У том смислу, требало би закључити и споразум са овим министарствима, што је већ урађено са Министарством правде поводом израде Породичног закона. Са оваквим активностима треба наставити и у 2026. години као и у годинама пред нама, а од наставника и сарадника се очекују приједлози за предузимањем конкретних активности које ће факултет подржати.

С циљем израде и учешћа на заједничким научно-истраживачким и стручним пројектима, током претходних година Правни факултет је потписао **споразуме о сарадњи са свим јавним правним факултетима у Републици Српској, Федерацији БиХ, Србији и Црној Гори, а споразуми су потписани и са многим домаћим и иностраним правним и сродним факултетима.**

Факултет треба да користи чињеницу да је, посредством Универзитета у Источном Сарајеву, члан Европске организације за јавно право и Европске асоцијације правних факултета, и да **осмишљава европске пројекте** са овом организацијом или њеним појединим чланицама. Учешће у европским пројектима биће могуће и уколико се искористе добри односи сарадње са другим правним факултетима из региона. Задатак управе факултета биће да самостално и у сарадњи са катедрама и појединим наставницима и сарадницима формулише идеје и проналази партнере за учешће у пројектима. Да би овај вид научно-истраживачког рада био могућ, потребни су **креативан приступ и сарадња већег броја наставника и сарадника**, јер је неозбиљно и аматерски мислити да је довољно да се управа факултета заузме, па да то донесе пројекте, поготово европске, факултету. Досадашње активности управе факултета довеле су до тога да су неки наши професори добили позив за учешће на европским пројектима, а неки су већ укључени у те пројекте.

1.5. Повећање видљивости и доступности научно-истраживачког рада

У претходним годинама започет је и окончан процес објављивања зборника радова са научних скупова у **CEEOL**-у. Досад, објављени су зборници радова са 13 скупова (одржаних 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024. год.) и сви бројеви Годишњака Правног факултета у Источном Сарајеву, а биће објављени и сви зборници радова са одржаних скупова у 2025. години. Зборници радова су уврштени и у **EBSCO OPEN ACCESS** базу. Факултет је током претходних година индексирао свих својих 13 зборника радова са Научног скупа поводом Дана Правног факултета у највећој и најзначајнијој бази правне литературе на свијету **HeinOnline**, на основу уговора који је закључен 2022. године. Ова одлука **HeinOnline** је признање нашем факултету, нашим научно-истраживачким и издавачким напорима, будући да услови за уврштавање у ову базу нису једноставни, а у њој се налази мали број академских публикација са подручја бивше Југославије. Настојаћемо да у овој бази буду индексирани и сви зборници радова са одржаних скупова у 2025. години. Циљ треба да нам буде да **зборници радова са свих научних скупова буду индексирани** у још неким базама, поготово у базама зборника са научних скупова које се налазе у оквиру **Web of Science** или **SCOPUS**.

Годишњак Правног факултета тренутно је реферисан у бази академских часописа *Central and Eastern European Online Library – CEEOL*, што значи да су сви чланци бесплатно доступни великом броју корисника ове базе у пдф облику, и што значајно повећава видљивост часописа и доприноси афирмацији факултета, његових наставника и сарадника. Осим тога, у преговорима смо са одговорним особама EBSCO базе, која је једна од највећих свјетских база академских часописа и научних књига, и

Годишњак се налази у процедури оцјене квалитета и требало би да у скорије вријеме буде уврштен и у ову базу.

У 2026. години, као и у годинама које предстоје, требало би **сва периодична издања** Правног факултета учинити доступним **на званичној интернет страници**. Такође, требало би покренути и **посебну интернет страницу Зборника радова** са Научног скупа поводом Дана Правног факултета, с циљем индексирања у најзначајнијим свјетским базама.

Осим ових институционалних активности, сваки наставник и сарадник Правног факултета требало би да своје радове учини видљивијим и доступнијим на интернет платформама попут **Google Scholar, ResearchGate, Academia.edu** и др.

1.6. Јачање сарадње са другим научно-истраживачким институцијама у региону и шире

С циљем израде и учешћа на заједничким научно-истраживачким и стручним пројектима, током претходних година Правни факултет је потписао **споразуме о сарадњи са свим јавним правним факултетима у Републици Српској, Федерацији БиХ, Србији и Црној Гори, а споразуми су потписани и са многим домаћим и иностраним правним и сродним факултетима**. У 2026. години треба настојати да се закључе споразуми о сарадњи и са научно-истраживачким установама са којима до сада нисмо имали сарадњу, а да се успостављени видови сарадње прошире.

У периоду 2019–2024. године, управа факултета предузела је активности у вези са приступањем Правног факултета **СЛП пројекту**, („*Student Law Practicum*“), који преко Националног центра за државне судове – канцеларија у БиХ [NCSC] финансира Биро за борбу против међународне трговине дрогом и спровођење закона Министарства иностраних послова SAD – INL, *International narcotics and Law Enforcement – United States Department of State*). У оквиру овог пројекта закључен је **Оквирни споразум о разумијевању за унапређење практичне наставе и обуке студената права и дипломираних правника**, који обухвата правне факултете, судове, тужилаштва, струковна удружења и центре за едукацију судија и тужилаца Републике Српске и Федерације БиХ. Правни факултет је постао први потписник овог споразума. Оквирни споразум о разумијевању закључило је, или му је приступило, више од 40 институција и организација из Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине (међу којима правни факултети, судови, тужилаштва, професионална удружења адвоката, судија, тужилаца и стручних сарадника правосуђа, те центри за едукацију судија и тужилаца). Координатор за спровођење Оквирног споразума о разумијевању на Правном факултету је доц. др Ђорђе Мариловић, а у току 2025. године помоћ у организовању студентске праксе пружале су му доц. др Сања Голијанин, доц. др Мирјана Пупић и виши асистент др Тијана Баћковић.

На основу Оквирног споразума, у 2025. години успјешно је окончана студентска пракса у 14 правосудних институција у Источном Сарајеву, Бијељини, Требињу, Фочи и Власеници. Студенти су похађали студентску праксу из области кривичног и грађанског права, у Основном суду у Сокоцу, Окружном суду у Источном Сарајеву, Окружном привредном суду у Источном Сарајеву, Окружном јавном тужилаштву у Источном Сарајеву, Основном суду у Бијељини, Окружном суду у Бијељини, Окружном привредном суду у Бијељини, Окружном јавном тужилаштву у Бијељини, Основном суду у Требињу, Окружном суду у Требињу, Окружном привредном суду у Требињу, Окружном јавном тужилаштву у Требињу, Основном суду у Фочи и Основном суду у Власеници. Студентима су додијељени сертификати, а том приликом

декан Факултета и координатор праксе одржали су састанке са предсједницима судова у Источном Сарајеву и Бијељини.

Будући да Оквирни споразум остаје на снази, факултет треба да **прошири праксу предвиђену споразумом**, како у погледу укључених правосудних институција, тако и у погледу заступљених области. Пракса је већ значајно проширена током 2025. године у односу на 2024. годину. Значајна могућност предвиђена Оквирним споразумом односи се на **могућност организовања округлих столова и истраживања на теме које би предложиле правосудне институције**. Пракса за студенте Правног факултета предвиђена је и у адвокатским и нотарским канцеларијама у Републици Српској. Током 2025. године у неколико наврата спроведене су ове активности, а након доношења одговарајућих аката на нивоу Адвокатске коморе и Нотарске коморе Републике Српске створене су потребне претпоставке да се пракса одржи. Све ове активности се очекују и у 2026. години.

У 2023. години Правни факултет потписао је **Споразум о сарадњи са Адвокатском комором Републике Српске**. Споразум је закључен на иницијативу нашег факултета, а односи се на сарадњу факултета и коморе. Сарадња се, у првом реду, огледа у студентској пракси, коју студенти могу похађати у одређеним адвокатским канцеларијама, у облицима о којима буде постигнут конкретан договор. Осим тога, Адвокатска комора и Правни факултет организују предавања појединих адвоката нашим студентима, а организоваће и симулације суђења. Договорено је заједничко организовање обука, предавања, округлих столова на актуелне правничке теме, заједничко учешће на јавним расправама о нацртима закона, размјена стручне литературе и др.

У 2025. години у оквиру наставе из Управног права процесни дио, студенти који студирају у Одјељењу факултета у Бијељини су имали прилику да се упознају са управним поступком и управним спором из практичног угла. Предавање из ове области, на позив предметног наставника доц. др Сађе Голијанин, методом *case study* одржао је **адвокат Горан Василић** из Бијељине са којим Правни факултет континуирано остварује различите облике сарадње. Ових дана очекујемо одлазак једног нашег студента на праксу у ову канцеларију. Током 2025. године, на препоруку једног нашег наставника, **нотар Игор Остојић** из Бијељине запослио је једног нашег дипломираног студента у своју новоотворену канцеларију. Ових дана очекујемо пријем још једног нашег студента на праксу у још једну нотарску канцеларију у Бијељини, на препоруку нашег наставника. У 2026. години треба настојати да се слични видови сарадње са адвокатима и нотарима остваре у што већем обиму.

Правни факултет и **Град Источно Сарајево** потписали су **Меморандум о разумијевању и сарадњи**, којим је уређено питање организовања студентске праксе у Градској управи, сарадња наставника и сарадника Правног факултета приликом израде правних аката у надлежности Града, али и оних који су значајни за развој и функционисање Града. Предвиђено је и организовање округлих столова и конференција посвећених унапређењу организације и функционисања система локалне самоуправе, правног система и високошколског образовања, организовање семинара и других активности образовног карактера, уз примарно учешће, у својству предавача, наставника и сарадника Факултета. Град је исказао интересовање и спремност за давање помоћи приликом опремања суднице на Правном факултету. Као плод успостављене сарадње, у току 2025. године градоначелник Града Источно Сарајево обезбиједио је суфинансирање трошкова школарине за студенте Правног факултета који нису успјели да се упишу на буџет.

Истовјетан **Меморандум о сарадњи и разумијевању** потписан је и између Правног факултета и Скупштине **Града Бијељина**. Овим споразумом формализована

је и институционализована сарадња ове двије институције. На тај начин, омогућено је да Правни факултет пружа помоћ граду и Скупштини града Бијељина уколико се помоћ покаже као потребна у погледу израде правних аката који су у надлежности Скупштине града, као и у погледу заједничког организовања округлих столова, семинара, предавања и сл. С друге стране, Скупштина града може да пружи студентску праксу нашим студентима. Као плод успостављене сарадње, у току 2025. године градоначелник Града Бијељина обезбиједио је средства за суфинансирање трошкова објављивања Зборника радова са Научног скупа поводом Дана Правног факултета.

Такође, Правни факултет и **Скупштина Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине** потписали су **Меморандум о разумијевању и сарадњи**. Потписивање Меморандума представља основ за богату сарадњу двију институција, на образовном, законодавном и истраживачком плану. Меморандумом је предвиђено организовање низа заједничких активности, као што су: сарадња у области израде закона и других правних аката из надлежности Скупштине; студентска пракса у Скупштини; организовање семинара, у сарадњи са Европском организацијом за јавно право, с циљем стручног усавршавања запослених у Скупштини, другим јавним институцијама и јавним предузећима у Дистрикту; унапређење правног система на принципима владавине права, људских права, толеранције, и др.; унапређење високошколског образовања, заснованог на истинским вриједностима знања, истраживања, критичког мишљења и друштвене одговорности. У току 2025. године, декан Правног факултета, проф. др Горан Марковић остварио је посјету градоначелнику Брчко Дистрикта, мр Синиши Милићу и договорени су конкретнији облици сарадње у 2026. години.

Током 2025. године, начелник **Општине Пале** са сарадницима посјетио је Правни факултет. Посјета је била прилика за упознавање, размјену мишљења о могућностима и **облицима сарадње и договор о заједничким активностима**. Декан Правног факултета обавијестио је госте о активностима које факултет предузима, посебно о студентској пракси у више од 20 институција, озбиљним могућностима студената за запослење, међународној размјени студената и организовању у европским оквирима највећег научног скупа из области правних наука. Факултет доприноси на ове начине не само својој промоцији него и промоцији Општине Пале. Наставници и сарадници Правног факултета спремни су да пруже помоћ општинској управи у изради правних аката из надлежности Општине и на тај начин допринесу унапређењу правног система.

Све ове потписане споразуме са локалним заједницама треба на ваљан начин искористити у 2026. години и у наредним годинама. С тим у вези, наставници и сарадници Правног факултета треба да се ангажују на спровођењу начелно договорених активности.

1.7. Унапређење услова за обављање научно-истраживачког рада

На иницијативу **Правног факултета**, Универзитет у Источном Сарајеву већ неколико година је претплатник на базу EBSCO. Наставницима и сарадницима као и студентима Правног факултета требало би и даље да буде омогућен **приступ EBSCO сервису** – агрегатној платформи која обухвата базе академских часописа и књига (*Academic Search Ultimate* и *eBook Subscription Academic Collection*), као и приступ базама „*Research4Life*“ (*Research for Health [Hinari]*, *Research in Agriculture [AGORA]*, *Research in the Environment [OARE]*, *Research for Development and Innovation [ARDI]* and *Research for Global Justice [GOALI]*). Ову услугу треба омогућити и у 2026. години, као и у наредним годинама.

Од 2022. године, опет **на иницијативу Правног факултета**, Универзитет у Источном Сарајеву претплатник је на **базу Хајнонлајн**, што омогућује свестран научно-истраживачки рад на нашем факултету. Наставници, сарадници и студенти Правног факултета, како у сједишту на Палама, тако и у одјељењу у Бијељини имају приступ овим базама, а требало би да овај приступ буде омогућен и у наредним годинама. У питању је највећа и најбогатија база академских часописа из области правних наука (мада се у њој налазе и часописи из бројних других наука, попут историје, политикологије и др.) и правних извора. Базу чини преко 235 милиона страница садржаја (часописи, монографије, правни акти и др.) и 100 различитих база у којима се ови извори налазе. Ову услугу треба омогућити и у 2026. години, као и у наредним годинама.

Факултет је годинама претплатник **базе „Глосаријум“** из Србије, која обухвата приступ часопису „Избор судске праксе“ и богате **Базе судских одлука**. Надамо се да ће приступ овим и сличним базама бити омогућен током 2026. и током наредних година, на чему ће инсистирати Правни факултет.

Увећању библиотечке грађе Библиотеке Правног факултета годинама доприносе бројни дародавци – институције, организације, правна и физичка лица. Посљедњих десетак година, активношћу Библиотечког одбора Библиотека Правног факултета утростручила је библиотечки фонд и увећала га са око 5750 на око 18500 библиотечких јединица. До повећања броја публикација превасходно смо дошли сарадњом са институцијама и појединцима који су се одазвали на наш позив за размјеном и поклонима, као и куповином књига. Ипак, посебну захвалност дугујемо бројним дародавцима. Вјерујемо да ће појединци и установе, а поготово наши наставници и сарадници поклањањем књига, монографија, часописа и друге литературе из области правних и друштвених наука подржати рад Библиотеке Правног факултета. Са овим активностима треба наставити и током 2026. године и убудуће.

Библиотека Правног факултета активним радом Библиотечког одбора набавила је све службене гласнике Републике Српске, Федерације БиХ и Босне и Херцеговине, од 1992. године наовамо. Службени гласници постоје у штампаном и електронском облику, а претраживање је могуће и путем Дикта регистра. Такође, посједујемо и све **службене листове СФРЈ и СР БиХ, објављене до 1992. године**. С обзиром на то да се неки правни прописи који су били на снази у СФРЈ и СР БиХ још увијек примјењују у Републици Српској и Федерацији БиХ, а уједно представљају и незаобилазне правно-историјске изворе, о значају ове збирке излишно је говорити.

С обзиром на то да живимо у дигитално доба, било какво истраживање немогуће је без примјене рачунарских техника и интернета. Због тога, корисницима Библиотеке Правног факултета радом Библиотечког одбора омогућено је да са једног мјеста могу **претраживати различите електронске базе података из области права**. Колико нам

је познато, ову врсту услуге не пружа ниједна библиотека из земаља региона, нити је оваква услуга доступна на другим интернет страницама у овом обиму. Овом услугом могу се користити како теоретичари, тако и правни практичари, али и студенти и сви остали заинтересовани за проучавање правне науке и струке. У 2026. години треба промовисати ову услугу јер је примијећено да са њом нису на довољан начин упознати ни истраживачи ни студенти Правног факултета.

На Правном факултету редовно се одржава **обука** заинтересованих наставника, сарадника, административног особља и студената за коришћење највећом регионалном електронском базом правних прописа, судске праксе, стручних коментара правних прописа и правних модела, **Параграф лекс**. Ова база обухвата правне системе Републике Српске, Федерације БиХ, Брчко Дистрикта БиХ, свих кантона у Федерацији БиХ те Босне и Херцеговине. Наставници, сарадници, администрација и студенти имају бесплатан **приступ овој бази**, који треба омогућити у будуће.

На Правном факултету у претходних неколико година представљена су издања и услуге **Службеног гласника Републике Српске**, а договорени су и будући облици сарадње Правног факултета и Службеног гласника на основу Меморандума о сарадњи, који је закључен између Универзитета у Источном Сарајеву и Службеног гласника Републике Српске. Службени гласник је у неколико наврата уручивао наградну лиценцу за претраживање електронске базе најбољем студенту завршне године студија Правног факултета. Један од могућих облика сарадње могло би бити и издавање електронске збирке образаца правних аката, на чему би требало радити у 2026. години.

2. Међународна сарадња

2.1. Одвијање и обогаћивање сарадње са високошколским установама и научним институтима у иностранству, као и са међународним научним и стручним организацијама са којима је сарадња већ успостављена

Факултет је, од 2012. године, посредством Универзитета у Источном Сарајеву, у чланству **Европске организације за јавно право (EPLO)**, са сједиштем у Атини. У овој организацији налази се више од 77 универзитета и научних института. Чланство у организацији, које треба наставити, пружа слjedeће могућности: 1) објављивање заједничких научних дјела са Организацијом (као што је случај са зборником *Public Law in Bosnia and Herzegovina: Trends and Challenges*, који смо објавили 2015. године); 2) објављивање радова наших наставника и сарадника у часопису *Central and Eastern European Legal Studies*, у чијем уређивању учествују и наши наставници (а поједини наставници већ су објавили радове на једном од свјетских језика, и позив је и даље отворен за све); 3) планирање заједничких научно-истраживачких пројеката; 4) учешће студената на љетним школама које Организација одржава.

Сарадња са овом организацијом интензивирана је у неколико наврата претходних година посјетом њеног предсједника, проф. Флогаитиса нашем универзитету и факултету. Током ове и претходних година декан Правног факултета учествовао је у раду Управног одбора Европске организације за јавно право, чији је члан као представник Универзитета у Источном Сарајеву. Учествојући у раду ове међународне организације, договорено је неколико заједничких активности.

Прва активност је **заједничко организовање X, XI, XII, XIII, XIV и XV Научног скупа поводом Дана Правног факултета**, који су одржани од 2021. до 2025. год. односно који ће бити одржан у 2026. години, а један од суорганизатора је и EPLO. У раду скупова из свих претходних година непосредно је учествовао предсједник EPLO проф. Флогаитис, који је био један од пленарних говорника на скупу. Осим њега, у раду скупова учествовало је још десетак професора који сарађују са EPLO, са најпрестижнијих европских универзитета, међу њима и професор са Оксфорда.

Друга активност је **студирање наших студената на Факултету европског права и управе**, који је током 2025. године примио пету генерацију наших студената, а ради у Атини. За овај факултет, који траје три године и слуша се на енглеском језику, у току претходних пет година пријавило се око 25 студената нашег факултета, што показује њихову велику заинтересованост. **Четворо наших студената 2025. године завршило је овај факултет** (Милица Јевтић, Марија Божић, Лада Кариклић и Симеон Петковић) **и боравили су у Атини на свечаној додјели диплома**. Школарина на овом престижном факултету износи 13.000 евра годишње, односно 39.000 евра за све три године студија. **Студенти Правног факултета** Универзитета у Источном Сарајеву на основу договора проф. др Спиридона Флогаитиса, предсједника EPLO, и проф. др Горана Марковића, декана Правног факултета, **овај факултет студирају потпуно бесплатно**. Очекујемо наставак интересовања наших студената за студиј на овом факултету и наредних година.

Трећа активност је **реактивирање регионалне канцеларије EPLO у Брчком током 2024. године**, у сарадњи са Скупштином Брчко Дистрикта, која је за кратко вријеме постала центар разноврсних активности у којима наш факултет активно учествује. Осим тога, могуће је **отварање канцеларије у згради Правног факултета на Палама током наредних година**. Декан Правног факултета проф. др Горан Марковић именован је за новог директора Канцеларије Европске организације за јавно право (EPLO) у Брчком. У Канцеларији EPLO у Брчком запослена је наша бивша и

одлична студенткиња првог и другог циклуса Милица Јевтић, која је окочала и студије на Факултету европског права и управе. У 2026. години очекујемо одржавање неколико научних и стручних догађаја у Канцеларији EPLO у Брчком, на којима ће активно учешће узети и заинтересовани представници Правног факултета.

Четврто, EPLO је званично био учесник у научно-истраживачком пројекту о реформи изборног законодавства који смо у овој години привели крају. Очекујемо израду још неколико пројеката у сарадњи са EPLO у годинама пред нама, на шта ће управа факултета подстицати запослене.

Факултет је током 2022. године обновио чланство у *International Association of Law Schools* (IALS). Такође, факултет треба да размотри приступање чланству и *South East European Law Schools (SEELS) Network*. У 2023. години Правни факултет примљен је у чланство Европске асоцијације правних факултета (*European Law Faculties Association – ELFA*). Асоцијација има сједиште у Лувену, у Белгији, а окупља око 150 правних факултета, углавном из Европе, али и шире. Дјелује као међународни форум за разговоре о темама које се односе на образовање правника, а сарађује и са владиним и другим установама, с којима има бројне потписане споразуме.

Чланство у овим асоцијацијама омогућује факултету да: 1) буде признат и препознат као партнер у регионалним и европским оквирима; 2) поспијешу размјену наставника и сарадника, при чему ће наставници лакше добијати позиве да предају као гостујући предавачи, док ће студенти, уколико буду одобрени одговарајући пројекти, моћи да извјесно вријеме студирају на другим факултетима (један или два семестра); 3) учествује у конзорцијима за израду пројеката; 4) омогући својим наставницима и сарадницима учешће на научним конференцијама и објављивање радова у публикацијама ових асоцијација.

Универзитет у Источном Сарајеву ће током 2026. године интензивирати сарадњу са универзитетима из Италије (**Сасари, Парма, Бари, Катанцаро, Пескара**), Русије (**Москва, Јекатеринбург, Вороњез, Омск**), и Шпаније (**Валенсија**), на основу већ успостављених контаката. Припрема се пријава новог Еразмус+ пројекта са Универзитетом у Катанцару. Током 2026. године, очекујемо потписивање споразума са још неким од јавних универзитета из Руске Федерације (**Москва, Самара**), пошто се воде интензивни преговори о томе. Закључивање ових споразума претпоставка је за израду пројеката који ће бити поднесени на одобрење Европској комисији или другим финансијерима, а који ће омогућити размјену наставног особља и студената, организовање научних скупова, објављивање научних радова итд. Пошто су представници правних факултета са поменутих универзитета учествовали у разговорима са представницима нашег универзитета и факултета, посебна сарадња се очекује у области правних наука.

На приједлог Правног факултета, Универзитет у Источном Сарајеву 2023. године потписао је **Споразум о сарадњи са Државним финансијским универзитетом из Москве**. Овај споразум створио је могућности за разноврсне облике сарадње два универзитета, посебно нашег факултета и правног факултета који дјелује у саставу Државног финансијског универзитета. Споразумом је предвиђена сарадња у области **размјене наставника и студената, организовања гостујућих предавања** (која су већ обострано држана током 2023. и 2024. године), **учешће у заједничким научно-истраживачким пројектима, заједничко организовање научних скупова и издавање научних публикација**.

На основу закљученог споразума, у 2025. години на Правном факултету у Источном Сарајеву **на студентској размјени током љетњег семестра боравио је први студент из Москве (Т. Корнева)**. Током четири мјесеца, ова студенткиња радила је са проф. др Гораном Марковићем, проф. др Свјетланом Ивановић, проф. др Матејем

Савићем, доц. др Ђорђе Мариловићем и доц. др Драганом Дамјановић, на основу чега је остварила одређени број ECTS бодова. У зимском семестру 2025. године, на Правном факултету боравила су још три студента из Русије (В. Тјунова, А. Ануфријева и А. Глазков), са Финансијског универзитет у Москви. Са студентима су током три мјесеца радили проф. др Самир Аличић, проф. др Матеј Савић, доц. др Ђорђе Мариловић, доц. др Драгана Дамјановић и наставник енглеског језика мр Нинослава Радић, на основу чега су остварили одређени број ECTS бодова. Осим размјене студената, на основу закљученог споразума у 2025. години стигао је позив запосленима на Правном факултету за објављивање у научним часописима које издаје Државни финансијски универзитет из Москве.

Током 2023. године, у два наврата Правни факултет су посјетили представници Уралског федералног универзитета са сједиштем у Јекатеринбургу, Руска Федерација, а током 2024. године делегација Правног факултета боравила је у узвратној посјети у Јекатеринбургу. Крајем 2024. године закључен је споразум о сарадњи између Факултета за јавну управу и предузетништво и Правног факултета којим је предвиђено више активности. Договорено је учешће наставника и сарадника на научним скуповима и округлим столовима које факултети и универзитети организују. Изражен је обострани интерес да се припреми заједнички научно-истраживачки пројекат. Усаглашено је и конкурисање тема за студентске истраживачке пројекте. Представници оба факултета договорили су гостујућа онлајн и уживо предавања наших и руских професора на студијама првог и другог циклуса студија. Размјена наставника и студената током семестра такође су облици сарадње који ће бити остварени, као и објављивање радова у часописима и зборницима радова. Такође, на српском и руском језику биће припремљен заједнички уџбеник.

У 2025. години, на основу закљученог споразума спроведено је више активности. Проф. др Горан Марковић одржао је серију предавања студентима Уралског федералног универзитета из Јекатеринбурга. Нашим студентима предавање је држао проф. др Игор Тепљаков. Такође, представници Правног факултета учествовали су на 11. међународној научној конференцији „Стратегије развоја друштвених група, института и територија“, коју је организовао Уралски федерални универзитет у Јекатеринбургу (проф. др Горан Марковић, проф. др Димитрије Ђеранић и проф. др Свјетлана Ивановић). Представници Факултета за јавну управу и предузетништво из Јекатеринбурга учествовали су на Научном скупу поводом дана Правног факултета (проф. др Нина Симањук, проф. др Оксана Черкасова, проф. др Евгенија Кузњецова и још четворо студената). У званичној посјети Правном факултету боравила је проф. др Оксана Черкасова. Троје наших наставника (проф. др Горан Марковић, проф. др Димитрије Ђеранић и проф. др Свјетлана Ивановић) сарађивали су са колегама из Јекатеринбурга и на студентским истраживачким радовима чије резултате су саопштили руски студенти на заједничком округлом столу одржаном 2025. године. На основу споразума са Уралским федералним универзитетом, у 2025. години студент Правног факултета Симеон Петковић учествовао је у пројекту „Љетни универзитет“ који је организовало Министарство науке и високог образовања Руске Федерације. У оквиру овог пројекта наш студент провео је двије седмице на Уралском федералном универзитету у Јекатеринбургу у Русији.

У 2025. години, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву посјетила је делегација Правног факултета Аристотеловог универзитета у Солуну. Представници два факултета разговарали су о сарадњи у сљедећим областима: размјена наставника и студената у оквиру и мимо Еразмус+ пројеката, учешће на

научним скуповима које факултети организују и организовање заједничких конференција и округлих столова, учешће у заједничким научно-истраживачким пројектима, заједнички издавачки подухвати и организовање заједничких мастер студијских програма. Посебна пажња посвећена је размјени наставника и сарадника, за коју је оцијењено да је реална и врло пожељна, као и организовању заједничког мастер студијског програма, посебно у областима у којима Правни факултет у Солуну има значајне кадровске потенцијале. Декани су потписали Споразум о сарадњи и Меморандум о разумијевању. Делегација Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву боравила је у Солуну, на позив декана Правног факултета Аристотеловог универзитета проф. др Панајотиса Главиниса. Делегацију су чинили декан проф. др Горан Марковић и координатор за међународну сарадњу доц. др Ђорђе Мариловић. Повод је био одржавање међународне конференције посвећене 30. годишњици Дејтонског мировног споразума, на којој је декан Марковић одржао предавање, као и састанак декана 12 правних факултета, међу осталима из Солуна, Источног Сарајева, Ниша, Скопља, Сарајева, Подгорице, Тетова, Кишињева и др. Током сусрета уприличен је и округли сто о проширењу ЕУ.

Факултет је током 2024. године почео активности на учешћу у **СЕЕPUS мрежама** размјене наставника и студената. За координатора је именован проф. др Радислав Лале, који је предузео активности за **учешће факултета у двије овакве мреже**. Основна дјелатност СЕЕPUS-а су мреже квалификованих универзитета земаља чланица СЕЕPUS-а који раде заједничке програме. У оквиру ових мрежа СЕЕPUS покрива грантове за мобилност за студенте и наставнике универзитета који испуњавају услове. Од 1995. године у оквиру програма додијељено је око 82.000 апликација за мобилност. Правни факултет је током 2025. године постао партнер у двије СЕЕPUS мреже, а то су: 1) *Law Enforcement and Psychology (LEPSY)* СЕЕPUS мрежа и 2) *Bioethics: Crossing Disciplinary Boundaries* мрежа, које окупљају преко двадесет универзитета Централне и Југоисточне Европе. Носиоци ових мрежа су универзитети из Беча и Будимпеште. На овај начин, широм се отварају врата за размјену наших наставника и студената са значајним бројем универзитета.

Након усвајања Акционог плана развоја Правног факултета 2021. године, успостављен је нови вид међународне сарадње на Правном факултету. **Професори са угледних иностраних универзитета држали су предавања нашим студентима, а такође и наши професори држе предавања страним студентима**. Претходних година, таква предавања нашим студентима држали су у више наврата **проф. др Ђовани Лобрано (Giovanni Lobrano)**, редовни професор **Правног факултета Универзитета у Сасарију**, **проф. др Ђовани Бранди Кордаско Салмена (Giovanni Brandi Cordasco Salmena)**, ванредни професор на неколико европских универзитета, **доц. др Марија Викторовна Кауракова**, са Департамента за правно регулисање економске дјелатности **Финансијског универзитета при Влади Руске Федерације из Москве**, **проф. др Антонио Сакоћо (Antonio Saccoccio)** са **Универзитета Сапијенца у Риму** и **проф. др Марија Амповска** са **Правног факултета Универзитета у Штипу**. Ова гостујућа предавања држана су на основу размјене наставника у оквиру Еразмус пројеката, на основу закључених споразума о сарадњи, у оквиру СЕЕPUS програма мобилности, или на позив наших предметних наставника.

У току 2025. године, на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву боравили су проф. др Никола Дујовски и проф. др Снежана Мојсоска са Универзитета Св. Климент Охридски – Битољ, Факултет за безбједност, Република Сјеверна Македонија, у оквиру СЕЕPUS програма мобилности. Такође, гостујућа предавања у оквиру наставе из предмета Теорија државе, на позив доц. др Брана Хаџи Стевића држали су проф. др Јасминка Хасанбеговић и проф. др Милош Здравковић са Правног

факултета Универзитета у Београду, као и проф. др Андреа Ромео с Правног факултета Универзитета „Magna Graecia“ из Катанцара (Италија). Осим овога, гостујуће предавање на Правном факултету држао је и професор са Уралског федералног универзитета о чему је већ писано у дијелу сарадње са овим универзитетом.

Ову врсту активности, са учешћем још многих универзитетских наставника из иностранства, треба наставити и у 2026. години. У том смислу, треба **подстицати наставнике** на успостављање овакве сарадње са њиховим колегама који предају на престижним универзитетима у Европи и свијету.

На основу Акционог плана развоја Правног факултета, од 2021. године наовамо предузете су активности у вези са **држањем гостујућих предавања наших наставника на иностраним универзитетима**. У посљедњих пет година, неколико наших наставника држало је гостујућа предавања на иностраним универзитетима на основу споразума постигнутих са тим установама, на основу Еразмус пројеката, или у оквиру СЕЕРУС програма мобилности. Гостујућа предавања на првом, другом или трећем циклусу студија држали су: проф. др Горан Марковић (Осијек, Сегедин, Јекатеринбург), проф. др Самир Аличић (Пескара, Катанцаро, Потенца, Ла Сапијенца, Ла Лагуна), проф. др Димитрије Ђеранић (Београд), проф. др Радислав Лале (Софија, Будимпешта, Братислава, Београд, Русе, Геделе, Краков, Осијек, Банска Бистрица), проф. др Свјетлана Ивановић (Штип), доц. др Ђорђе Мариловић (Москва, Банска Бистрица), доц. др Брано Хаџи Стевић (Катанцаро).

С циљем спровођења активности предвиђених Акционим планом развоја Правног факултета, а на основу споразума постигнутих са иностраним установама или на позив иностраних партнера, од 2021. године наовамо више **наших наставника и сарадника учествовали су на научним конференцијама у иностранству**, а о чему су извјештавали факултет: проф. др Горан Марковић, проф. др Ранка Рачић, проф. др Димитрије Ђеранић, проф. др Радислав Лале, проф. др Сања Савић, проф. др Свјетлана Ивановић, доц. др Сања Голијанин, доц. др Сања Крешталица, доц. др Ђорђе Мариловић, доц. др Драгана Дамјановић, доц. др Брано Хаџи Стевић и виши асистент Љубана Сладић, ма.

На **студијским боравцима у иностранству**, од 2021. године наовамо, боравили су: доц. др Сања Крешталица (Стразбур) и виши асистент Ђорђе Перишић (Хамбург). Претходних година на студијским боравцима у иностранству били су доц. др Сања Крешталица (Стразбур, Хаг, Хамбург) и доц. др Драгана Дамјановић (Хамбург).

У 2026. години треба наставити са поменутиим активностима, тј. са 1) организовањем гостујућих предавања која ће нашим студентима држати угледни инострани професори, 2) држање гостујућих предавања наших предавача на иностраним универзитетима, 3) студијским боравцима наших истраживача у иностранству.

У погледу међународне сарадње, у 2026. години треба наставити сарадњу и са **Center for International Legal Studies из Салцбурга**, која је установљена и спровођена у претходним годинама. Сарадња се огледа у томе што ова организација омогућава факултету да, без икаквих трошкова, угости предаваче из САД. Ријеч је о судијама или тужиоцима који, током двонедјелног боравка на Палама, држе предавања студентима, на енглеском језику, без симултаног превода, о темама из појединих грана права САД. У овој активности, на добровољној основи, обично учествује 20–30 студената.

Факултет је током претходних година организовао **правне клинике, студентске праксе и школе**, у сарадњи са многим **међународним, иностраним и домаћим организацијама** (надлежна министарства и институције Републике Српске, Федерације БиХ и БиХ, Народна банка Србије, Мисија УНИЦЕФ у БиХ, Мисија УНХЦР у БиХ, Мисија ОЕБС у БиХ, Савјет Европе, Шведска агенција за развој *Sida*,

Швајцарска влада, Амбасада САД у БиХ, Национални центар за државне судове – канцеларија у БиХ [NCSC], Биро за борбу против међународне трговине дрогом и спровођење закона Министарства иностраних послова САД, Биро за људска права Тузла, Центар за истраживање политике супротстављања криминалитету, Центар за људска права у Мостару и др.). У току 2025. године одржано је више активности на којима су учествовали наши студенти, а у које су били укључени партнери из иностранства, како у виду међународних организација, тако и високошколских установа из земаља окружења. Свака од ових активности представља вид међународне видљивости, тј. представљања наших студената пред представницима институција изван Републике Српске и Босне и Херцеговине.

На основу меморандума о пословној сарадњи који је закључен између **Народне банке Србије** и Правног факултета, током 2021, 2022, 2023, 2024. и 2025. године по један наш студент у току љетних мјесеци боравио је на стручној пракси у овој институцији. Полазницима праксе био је обезбијеђен бесплатан смјештај и исхрана у ЈУ Студентски центар „Београд“, као и мјесечна накнада сваком полазнику у нето износу од 25.000 динара. На основу ове праксе, два наша студента добила су понуду за запослење у Народној банци Србије, које су прихватили и запослени су у НБС на основу тога. Посебан значај овога је у томе што ово није био случај са студентима који су долазили на праксу са осталих јавних правних и економских факултета и факултета организационих наука из Републике Србије и Републике Српске, а што говори о знању наших студената које су стекли на Правном факултету. Надамо се да ће ова пракса у Народној банци Србије бити организована и у 2026. години, а управа факултета потрудиће се да буде тако.

У току 2024. године потписан је **Меморандум о разумијевању у циљу промоције избјегличког права** и развоја потребних теоријских и практичних знања будућих правника у области избјегличког права. Поред Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, Меморандум су потписали Правни факултет Универзитета у Сарајеву, Министарство безбједности Босне и Херцеговине, Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Удружење „Ваша права БиХ“ и Представништво УНХСР-а у Босни и Херцеговини. Конкретна активност у вези са споразумом била је и Клиника за избјегличко право одржана 2024. године на Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву у сједишту на Палама, чији је координатор била доц. др Сања Голијанин. Почетком 2025. године у посјети Правном факултету боравила је делегација УНХСР-а у Босни и Херцеговини коју је предводио *Hugues Bissot*, виши службеник Канцеларије УНХСР-а, са сарадницама. Правном факултету су уручена вриједна издања књига из избјегличког права.

У 2025. години, Правни факултет учествовао је у организовању Радионице за студенте права о кривичноправној заштити животне средине. Радионица је приређена у оквиру пројекта УНДП-а, уз подршку Амбасаде Шведске у Босни и Херцеговини, и уз учешће правних факултета из Источног Сарајева и Сарајева. Четворо студената нашег факултета – Теодора Милошевић, Ања Пекић, Марија Савић и Лука Прстојевић – слушало је предавања универзитетских професора и стручњака из области заштите животне средине, а доц. др Ђорђе Мариловић одржао је предавање о прегледу европског правног оквира у области заштите животне средине, са нагласком на право Европске уније.

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, у Одјељењу у Бијељини одржана је радионица на тему „Насиље над женама и дјевојчицама потпомогнуто технологијама“. Ову радионицу организовала је Фондација Удружене жене из Бање Луке, уз подршку Савјета Европе кроз ширу иницијативу под називом „Борба против дигиталног и сексуалног насиља над женама у Босни и Херцеговини II“,

која има за циљ да младима приближи изазове и одговоре на феномен дигиталног насиља. Одржавање радионице координисала је виши асс. Љубана Сладић, ма.

Студенти Правног факултета присуствовали су у 2025. години обиљежавању **Европског дана правде**. Европски дан правде обиљежава се у мјесецу октобру у земљама чланицама Савјета Европе, а правосудне институције у Републици Српској и Босни и Херцеговини организују овим поводом различите манифестације и обраћања јавности. Ове године, Европски дан правде обиљежен је 27. октобра одржавањем заједничког програма који су у три града истовремено одржали и заједнички приредили Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, Основни суд у Сокоцу, Основни суд у Бијељини, Окружни суд у Требињу, Окружни привредни суд у Бијељини, Окружни привредни суд у Источном Сарајеву, Окружно јавно тужилаштво у Источном Сарајеву и Окружно јавно тужилаштво у Требињу. Тема програма била је „Медији и правосуђе“. Припремом програма руководио је координатор Правног факултета за спровођење Оквирног споразума о разумијевању доц. др Ђорђе Мариловић, уз подршку продекана за наставу Правног факултета доц. др Сање Голијанин.

На такмичењу у бесједиштву одржаном у Музеју Војводине, које је организовало Удружење „Срби са Дрине“ под покровитељством Града Нови Сад, прво мјесто освојио је студент Правног факултета и члан Бесједничке секције – Симеон Петковић. На такмичењу су учествовали студенти из Србије и Републике Српске, са Универзитета у Београду, Новом Саду, Приштини (са привременим седиштем у Косовској Митровици) и Источном Сарајеву.

Осим поменутих клиника, школа, пракса, такмичења и радионица, наши студенти су током 2025. године учествовали на још активности које су организовала домаћа удружења, установе и организације. Због броја активности овдје их нећемо посебно објашњавати и само ћемо их поменути. У оквиру наставе из предмета Уставно право код проф. др Горана Марковића, студенти су боравили на пракси у Парламентарној скупштини БиХ. У оквиру наставе на предметима на којима вјешбе држи виши асс. Љубана Сладић, ма, студенти су боравили у сљедећим установама и организацијама: Завод за форензичку психијатрију Соколац, Казнено-поправни завод у Бијељини, Завод за извршење кривичних санкција, мјера притвора и других мјера у Војковићима, полицијске станице за безбједност саобраћаја у Палама и у Бијељини и Центар за заштиту менталног здравља Дома здравља Бијељина.

Одржавање правних клиника и школа, као и учешће на такмичењима **вишеструко је корисно**: 1) студенти стичу знања која не могу стећи, или у најбољем случају не могу стећи у толикој мјери на редовној настави; 2) студенти стичу практична знања и вјештине који ће им бити од користи по окончању студија; 3) сертификати који се додјељују студентима биће им од користи приликом запослења или ангажовања у својству приправника или волонтера, јер неке од ових међународних организација расписују конкурсе на којима предност имају кандидати са одговарајућим сертификатима; 4) факултет на овај начин успоставља и продубљује сарадњу са међународним организацијама, што може бити значајно и за остваривање других активности.

У 2026. години, осим поменутих правних клиника, школа и такмичења, могуће је **организовати правне клинике и школе и на друге теме**. Одржавање правних клиника, школа и такмичења добрим дијелом зависи од обезбјеђивања финансијских средстава из различитих извора, па ће задатак управе факултета бити да пронађе та средства. Да би овај циљ био постигнут, биће важно да се факултет пријављује на **конкурсе** које објављују домаће и међународне институције и организације. Управа

факултета ће подстицати наставнике и сараднике да пишу ове пројекте, али ће и сама пронаћи финансијска средства и припремати одговарајуће пројекте.

Осим клиника, школа и такмичења, студенти Правног факултета треба да се пријављују на конкурсе за различите **праксе и размјене у земљи и иностранству**. Поред већ устаљене студентске праксе у домаћим институцијама, попут РУГИПП-а, локалних заједница, адвокатских канцеларија, судова и тужилаштва, у 2026. години могуће је организовати размјену и праксу по узору на неке од спроведених у ранијим годинама.

Оволики број и структура студентских наставних и ваннаставних активности у сарадњи са међународним организацијама или установама из иностранства, сигурно утиче и на **број уписаних студената**, о чему свједочи и повећан упис на Правни факултет у посљедњим годинама. Број студената који су уписали прву годину првог циклуса студија у академској 2025/2026. години био је знатно већи него претходних година. У 2022. години уписано је 59 студената, у 2023. години уписан је 91 студент, у 2024. години уписано је 106 студената, а у 2025. години уписано је 137 студената. Правни факултет је 2025. године био други по броју заинтересованих кандидата на Универзитету у Источном Сарајеву, после Медицинског факултета, што је велики успјех за наш факултет.

2.2. Проширивање сарадње на друге високошколске установе, научне институте и међународне организације

Делегација Правног факултета посјетила је крајем јануара 2025. године Лудовика универзитет за јавне службе, са сједиштем у Будимпешти (Република Мађарска). Посјета је уприличена у оквиру припрема за учешће у СЕЕРУС пројекту, у коме ће осим нашег факултета и универзитета домаћина, учествовати и универзитети из Србије, Сјеверне Македоније, Бугарске, Румуније и Словачке. Домаћин састанка и конференције која је одржана у оквиру састанка био је *Law Enforcement Faculty* у саставу Лудовика универзитета. Наш факултет представљали су декан проф. др Горан Марковић и виши асистент др Брано Хаџи Стевић. У припреми учешћа на састанку учествовао је проф. др Радислав Лале, координатор Правног факултета за СЕЕРУС. На одржаној конференцији др Хаџи Стевић изложио је заједнички реферат са проф. Марковићем. На састанку је договорена сарадња између више високошколских установа из Мађарске са нашим факултетом и универзитетом.

Током 2025. године, декан Правног факултета проф. др Горан Марковић и координатор за СЕЕРУС проф. др Радислав Лале посјетили су Академију Министарства унутрашњих послова у Софији (Република Бугарска). Посјета је реализована у оквиру сарадње у СЕЕРУС мрежи, која обезбјеђује размјену наставника и студената. Током посјете, наши професори су разговарали са проф. др Симом Миховим, проректором Академије, о могућностима сарадње нашег универзитета и факултета са Академијом. Највише се разговарало о сарадњи у области размјене наставника и студената и на плану научно-истраживачког рада. Потом су наши професори одржали предавања студентима Полицијског факултета, који дјелује у саставу Академије. У наредном периоду, четири студента Академије боравиће на нашем факултету по основу сарадње у СЕЕРУС мрежи.

У 2025. години, делегација Правног факултета посјетила је Правни факултет „Јустинијан Први“ Универзитета „Св. Кирил и Методиј“ у Скопљу. Делегацију су чинили декан проф. др Горан Марковић, продекан за научно-истраживачки рад проф. др

Димитрије Ђеранић и замјеник координатора за међународну сарадњу доц. др Ђорђе Мариловић. Током посјете потписан је споразум о сарадњи два правна факултета. Договорени су облици сарадње у области размјене наставника и студената (у оквиру ERASMUS+ пројеката и на основу билатералних споразума), научно-истраживачког рада (посебно учешћа на научним конференцијама и у заједничким научно-истраживачким пројектима), организовања гостујућих предавања уживо и онлајн, учешћа у заједничким СЕЕПУС мрежама и у регионалним организацијама, организовању заједничких издавачких активности и др.

У току 2025. године, Декан Правног факултета проф. др Горан Марковић посјетио је Криминалистичко-полицијски универзитет у Београду. Разговарао је са проф. др Зоран Ђурђевићем, ректором Универзитета, проф. др Дарком Симовићем, проректором за науку, проф. др Ненадом Милићем, проректором за наставу, проф. др Ненадом Радовићем, проректором за интеринституционалну сарадњу, проф. др Радомиром Зекавицом, руководиоцем Департмана криминалистике и гђом Иваном Стевановић Рашковић, менаџером. Потписан је Споразум о сарадњи, којим су предвиђени бројни облици сарадње у области размјене наставника, студената и ненаставног особља, сарадња у области научно-истраживачког рада и издавачке ђелатности и др. Разговори су вођени и о конкретним облицима сарадње које би требало развити у наредним мјесецима, а посебно су изложене идеје о могућности организовања заједничког мастер студијског програма, издавања заједничког научног часописа, организовања заједничких научних скупова и округлих столова, размјене наставника и сарадника, те заједничког учешћа у регионалним и европским пројектима.

Крајем 2025. године, декан Правног факултета проф. др Горан Марковић реализовао је студијски боравак у Народној Републици Кини. На позив уредника часописа *International Critical Thought*, са којим сарађује, и *World Marxist Review*, у чијој редакцији се налази, учествовао је у Шангају на међународној научној конференцији на тему „Мултиполарност и кинеска модернизација“, коју је организовао Шангајски универзитет за финансије и економију (SUFE), у сарадњи са Свјетском асоцијацијом за политичку економију (WAPE). Осим учешћа у раду конференције у својству референта, проф. Марковић је дао интервју за *International Financial Times* и имао разговоре са представницима SUFE и Факултета за марксизам истог универзитета. Поред тога, декан Марковић разговарао је са представницима Шангајског другог политехничког универзитета (SSPU) и руководством Факултета за марксизам истог универзитета. Током посјете Универзитету у Сијану, декан Марковић је разговарао са представницима овог универзитета и његових факултета (Правног факултета и Факултета за марксизам), а на универзитетима у Пекингу (Tsinghua и Central Normal University) са представницима ова два универзитета и правних факултета и факултета за марксизам у њиховом саставу. На универзитетима у Сијану (Northwestern University) и Пекингу организована су три округла стола, на којима су говорили професори кинеских и свјетских универзитета, међу којима и проф. Марковић.

У 2025. години, проф. др Радислав Лале боравао је на *Ludovika University of public service, Faculty of Law enforcement*, у Будимпешти, у оквиру СЕЕПУС програма мобилности и LEPSY мреже, чији је наш факултет члан. Професор је одржао предавања студентима прве године студија Полицијске академије на тему „Радне миграције у БиХ и ЕУ“ и „Радноправна обиљежја радног односа државних службеника у БиХ“. Ова, као и претходна гостовања наших наставника на другим универзитетима наставак су процеса интернационализације Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву и јачања његовог положаја и препознатљивости у Европи, као и развијања сарадње са иностраним високошколским установама.

Током 2025. године, доц. др Ђорђе Мариловић учествовао је у академској размјени на Факултету политичких наука и међународних односа Матеј Бел Универзитета у Банској Бистрици, у Словачкој. Учешће на размјени омогућено је у оквиру СЕЕПУС програма мобилности, односно у оквиру *Law Enforcement and Psychology* (LEPSY) СЕЕПУС мреже. Будући да је доцент Мариловић замјеник координатора за међународну сарадњу, посјета је била прилика да се упозна са продеканом Факултета политичких наука и међународних односа, професором Јарославом Ушијаком, са којим је разговарао о изради могућег билатералног уговора о сарадњи између двије високообразовне институције. Током састанка са професором Ушијаком, било је ријечи и о Научном скупу поводом Дана Правног факултета, о приликама које пружа наш правни факултет, као и о могућим темама и ресурсима за будући заједнички научно-истраживачки рад.

Средином 2025. године, професор Данил Тузов, са Руског факултета за приватно право из Москве, посјетио је Правни факултет. Са њим су разговарали проф. др Марко Гутаљ, проректор за међународну сарадњу Универзитета у Источном Сарајеву, и проф. др Горан Марковић, декан Правног факултета, а сусрет је организован посредовањем нашег професора др Самира Аличића, који дуго сарађује са проф. Тузовим. На састанку су размјјењена искуства о организацији наставе и научно-истраживачког рада, те договорено да ће професор Тузов иницирати закључивање споразума два факултета. Први облик сарадње биће учешће у раду нашег научног скупа, у чијем раду је професор Тузов и досад учествовао, развијање других облика научно-истраживачке сарадње (скупови и пројекти), размјена наставника и студената, у првом реду организовање гостујућих предавања.

Његова екселенција г. Аики Тошихиро, амбасадор Јапана у Босни и Херцеговини, посјетио је Правни факултет у току 2025. године. Непосредан повод посјете било је учешће нашег факултета у пројекту *Read Japan*, уз помоћ и на препоруку Амбасаде Јапана у Босни и Херцеговини. У оквиру овог пројекта, Правни факултет је током 2024. и 2025. године добио вриједне поклоне – 63 књиге на енглеском језику о јапанском правном, политичком и економском систему, историји и култури. У име факултета у реализацији пројекта учествовао је доц. др Ђорђе Мариловић. Ове књиге представљају вриједан допринос развоју библиотечког фонда факултета и омогућиће наставницима, сарадницима и студентима да стекну основна и продубљена знања о правном систему Јапана, његовој историји, култури, економском и политичком животу. Декан Правног факултета исказао је жељу да амбасадор Тошихиро помогне успостављању сарадње са правним факултетима у Јапану, а разговарало се и о другим облицима сарадње, с циљем размјене искустава и знања и учешћа у заједничким пројектима. Будући да двије земље имају успјешну сарадњу на различитим пољима, упознавање са темељима правног и политичког система Јапана може бити корисно не само нашој академској заједници него и дипломатији, привредницима и политичким званичницима. У 2026. години настојаћемо да остваримо неке од договорених активности.

У 2025. години, наш наставник, проф. др Самир Аличић учествовао је на међународном научном скупу „Право и економија у транзицији – односи између Италије и Балкана за време великих трансформација у политичкој историји“ на Универзитету „Magna Graecia“ у Катанцару, Италија. Проф. др Самир Аличић учествовао је путем видео везе на скупштини Института за медитеранске студије и програме (*Istituto di studi e programmi per Mediterraneo – ISPRM*), научне установе са седиштем у Сасарију, Италија. Проф. др Самир Аличић одржао је предавање у оквиру семинара „Време страха: од Комода до пада Западног римског царства“ за студенте Департмана за хуманистичке, научне и друштвене иновације Универзитета Базиликате у Потенци,

Италија. Проф. др Самир Аличић боравио је на Универзитету „Ла Лагуна“ (*Universidad de La Laguna*), гдје је одржао серију предавања на теме из римског и упоредног права. Проф. Самир Аличић одржао је предавање на Правном Универзитету „La Sapienza“ у Риму.

На иницијативу два јавна универзитета у Републици Српској, у организацији Правног факултета, током 2025. године у Палама је одржан округли сто на тему „Противправност примјене наметнутих закона пред Судом Босне и Херцеговине у поступку против предсједника Републике Српске“. Округлом столу су присуствовали наставници и сарадници Правног факултета, Филозофског факултета и Економског факултета Универзитета у Источном Сарајеву, те Правног факултета и Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Округли сто су поздравили ректор Универзитета у Источном Сарајеву проф. др Милан Кулић и ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Радослав Гајанин. Уводна излагања поднијели су доц. др Жељко Будимир, министар за научно-технолошки развој и високо образовање у Влади Републике Српске, и проф. др Горан Марковић, декан Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

Током 2025. године, у Административном центру Владе Републике Српске у Источном Сарајеву представници Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу састали су са продеканом за научно-истраживачки рад Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву проф. др Димитријем Ђеранићем и генералним секретаром Савеза општина и градова Републике Српске Браниславом Самарцићем. Разговарано је, између осталог, о заједничком дјеловању с циљем обезбјеђења различитих облика научне, наставне и стручне сарадње, провођењу заједничких стручних, научних и истраживачких пројеката, размјени искуства и стручне литературе. Такође, разговарано је о наставку и модалитетима сарадње са локалним нивоом власти и идејама за пројектне активности. Једна од основних активности током 2026. године требало би да буде учешће наших наставника и сарадника у комисијама за израду правних прописа који би требало да буду усвојени у оквиру поступка приступања одређеним међународним организацијама.

Поводом обиљежавања 70 година постојања Института за упоредно право, у Београду је средином 2025. године уприличена свечана академија, којој су присуствовали представници великог броја универзитета, других научно-истраживачких установа, органа јавне власти и других званица из региона. У име нашег факултета, академији су присуствовали декан проф. др Горан Марковић и продекан за научно-истраживачки рад проф. др Димитрије Ђеранић.

Током 2025. године, на Правном факултету одржано је предавање на тему „Пореска управа Републике Српске и међународно опорезивање“. Поред прилагођеног приказа правних извора и основних појмова из области међународног опорезивања, предавање је обухватило анализу низа примјера из праксе у домаћем и упоредном пореском праву. Предавање је организовао доц. др Ђорђе Мариловић.

У 2025. години одржано је предавање „Јавност и заштита животне средине“, које су приредили Филозофски факултет – Катедра за географију и Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву. Истакнута је сарадња између два факултета, и изражено задовољство што је управо овим догађајем започет низ предавања поводом Дана Филозофског факултета. На предавању су говорили проф. др Мариана Лукић Тановић, руководилац Катедре за географију Филозофског факултета, доц. др Ђорђе Мариловић и активисткиње у области заштите животне средине, студенткиње Правног факултета Сара Тушевљак и Сунчица Ковачевић. У току 2026. године очекујемо наставак ових и сличних активности са наставницима Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

Током 2025. године, Правни факултет у сарадњи са Институтом за интелектуалну својину организовао је предавање стручњака из области права индустријске својине. Предавања су обухватила три значајне области права индустријске својине, патентно право, право жига и право заштите индустријског дизајна. Предметни наставник проф. др Свјетлана Ивановић организовала је ово предавање у оквиру активности предвиђених споразумом о сарадњи који су закључили Правни факултет и Институт.

У 2025. години Правни факултет и Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине закључили су Уговор о обављању студентске праксе. Изражена је спремност да се сарадња са Парламентарном скупштином БиХ унаприједи и учешћем представника Парламентарне скупштине БиХ на научним скуповима које организује Факултет, као и посјетама студената у оквиру програма Отворени парламент. Поред Правног факултета, Уговор о обављању студентске праксе су потписали и представници Економског и Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву.

У 2025. години, у оквиру **студијског програма трећег циклуса академских студија „Право“** – 180 ECTS бодова, у трајању од три године, односно шест семестара, од стране студената докторских студија, а под менторством одговорних наставника спроведено је више научно-истраживачких активности који су саопштени јавно.

Правни факултет у 2026. години треба да настави активности на **проширивању сарадње на друге високошколске установе, научне институте и међународне организације**, тако што ће сваки наставник и сарадник предложити конкретне видове сарадње у текућој години и у годинама пред нама. Управа факултета и даље ће подстицати запослене да остварују међународну сарадњу са угледним институцијама из иностранства, како у виду одласка на научне конференције у Европи и свијету, тако и у виду закључења и реализацији споразума о сарадњи са иностраним универзитетима и институтима, као и међународним организацијама са којима до сада нисмо имали сарадњу.

Факултет ће у 2026. години радити на реализовању двију нових иницијатива. Прва иницијатива је оснивање новог **заједничког мастер студијског програма „Law & Practice of European Integration“**, у сарадњи са Правним факултетом у Солуну и другим правним факултетима са Балкана. Ова активност је иницирана 2025. године. Факултет ће наставити да дјелује у саставу Сталног одбора који координише ову активност, чији члан је проф. др Горан Марковић, с циљем уобличавања наставног плана и програма и осталих елемената мастер студијског програма који су нужни да органи факултета и Универзитета донесу одлуку о његовом оснивању.

Друга иницијатива је уобличена током разговора са представницима Криминалистичко-полицијског универзитета у Београду, а огледа се у покретању **заједничког мастер студијског програма под радним називом „Криминалистика и право“**. Ова иницијатива налази се у почетној фази и треба истражити могућности, садржаје и облике овог студијског програма, како би током 2026. године била донесена одлука о његовом оснивању.

2.3. Промоција значаја и могућности међународне размјене наставника и студената

Посљедњих неколико година, на Правном факултету редовно се упућују **позиви наставницима и студентима за међународну размјену**, како путем интернет странице и налога на друштвеним мрежама, тако и путем електронске поште и усмено на сједницама Вијећа. Претходних година на Правном факултету одржаване су и

посебне радионице на којима су наставном особљу, али и студентима, објашњаване **предности, могућности и поступак пријаве на међународне пројекте**. Осим понуда, објава, радионица и могућности које је институционално пружао Правни факултет, **активностима појединих наставника, сарадника али и студената такође је промовисан значај и могућност размјене наставника и студената у земљама региона, али и шире** – у европским и свјетским оквирима.

У 2025. години, посредством Правног факултета, упућивано је више позива наставницима и студентима. Поменућемо само неколико активности с тим у вези:

Свим наставницима и сарадницима на службене адресе електронске поште прослијеђени су **позиви за учешће** на десетинама међународних научних скупова који се одржавају у земљама окружења, тако и широм Европе, који су достављени на службену адресу Правног факултета или које су непосредно прибавили декан и продекани. Између осталог, током 2025. године, наставницима и сарадницима Правног факултета слати су позиви за научне скупове који су одржавани у Јекатеринбургу, Београду, Новом Саду, Нишу, Косовској Митровици, Бањој Луци, Осиеку, Будви, Копаонику, Вршцу, итд.

Свим професорима и асистентима на службене адресе електронске поште прослијеђене су **објаве конкурса и позива** за размјену наставника, као и израду међународних и националних научно-истраживачких и стручних пројеката које су објављивале домаће и међународне организације, а који су достављени на службену адресу Правног факултета или које су непосредно прибавили декан и продекани. Између осталог, током 2025. године, наставницима и сарадницима Правног факултета слати су позиви за конкурсе Ерасмус+, Жан Моне, Interreg Europe 2021-2027, Interreg Dunav, COST, EUREKA, конкурси Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, позив за размјену наставника на основу Ерасмус+ пројекта који Универзитет у Источном Сарајеву реализује са Универзитетом у Катанцару итд.

Конкурси, позиви и објаве о студентским такмичењима, школама, клиникама, размјени студената и сл., који су достављени на службену адресу Правног факултета или које су непосредно прибавили декан и продекани, објављивани су на сајту факултета и/или факултетским налозима на друштвеним мрежама, а многи су прослијеђени студентима на мејлинг листе или студентским представницима са молбом да буду достављени студентима путем друштвених мрежа. Између осталог, током 2025. године, студентима Правног факултета слати су позиви за размјену на Универзитету у Пескари, позив да се пријаве за једногодишњи студиј на мастер програму Правног факултета Аристотеловог универзитета у Солуну, позив за пријављивање за додјелјивање награда у текућој академској години, позив да се пријаве за студиј на Факултету за европско право и јавну управу у Атини, позив за размјену студената у оквиру два Ерасмус+ пројекта са универзитетима из Катанцара и Пескаре итд.

Од активности појединаца из реда наставника, сарадника и студената којима је промовисан значај и могућност међународне сарадње у земљама региона, а које су спроведене у 2025. години, поменућемо неколико.

У току 2025. године, под менторством проф. др Станке Стјепановић, студенти **истраживачи групе „Јефтимје Јовановић“** Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву (Симеон Петковић и Михаило Дамјановић) уз помоћ радника библиотеке и архива Српске академије наука и умјетности у Београду, са микрофилма преснимили су Милешевски препис Законоправила Светог Саве и у дигиталном облику доставили га на коришћење и изучавање студентима свих правних факултета из

региона. Проф. др Станка Стјепановић је о свом трошку штампала фототипско издање Милешевског преписа у издању Правног факултета.

Церемонија додјеле диплома Факултета европског права и управе (*European Law and Governance School – ELGS*) одржана је у просторијама Европске организације за јавно право (*European Public Law Organization*) у Атини. Четворо студената нашег факултета, Милица Јевтић, Марија Божић, Лада Кариклић и Симеон Петковић, су међу пет студената који су дипломирали на смјеру Европско право и тиме стекли титулу LLB in European Law, коју су свечано примили у Атини.

Током 2025. године, Студенти Правног факултета Универзитета у Источном Сарајеву учествовали су на Универзијади у Будви, која је окупила бројне факултете из земље и региона.

У 2025. години, студент Правног факултета и предсједник Удружења студената права „IUSTITIA“ Андрија Димитрић изабран је једногласном одлуком делегата за студента омбудсмана Уније студената.

У току 2025. године, Правни факултет Универзитета у Источном Сарајеву, заједно са осталим чланицама Универзитета, био је учесник Виртуелног сајма образовања под називом „На који ћеш факс?“. Ова, релативно нова, 3D платформа осмишљена је као помоћ будућим студентима да лакше дођу до информација у вези са универзитетима и факултетима који их занимају.

И у 2026. години биће настављене активности на промовисању значаја и могућности међународне размјене наставника и студената. Управа факултета наставиће да обезбјеђује конкретне прилике за међународну сарадњу, као и да прикупља позиве других субјеката и просљеђује их наставном особљу и студентима, а подстицаће и подржаваће идеје и самосталне активности свих заинтересованих за ову врсту активности.

2.4. Реализација међународне размјене наставника и студената

Прије неколико година Правни факултет започео је активности на обезбјеђивању учешћа у *Erasmus+* пројектима, које финансира Европска унија, а који треба да обезбиједи размјену наставника, сарадника и студената. Учешће у овим пројектима није могуће уколико факултет нема развијене односе сарадње са факултетима из других држава, поготово са факултетима из држава чланица Европске уније. Будући да су ови односи успостављени и интензивирани у претходних десетак година, могуће је обезбиједити партнерско учешће у поменутих пројектима. Осим сарадње са Свеучилиштем у Осиеку, Универзитетом у Катанцару, Универзитетом у Пескари и Универзитетом у Штипу, са којима су *Erasmus+* пројекти спроведени или се још увијек спроводе, закључени су или су у припреми споразуми, односно меморандуми о сарадњи са сљедећим универзитетима из Италије: Сасари, Бреша, Парма и Бари. У овом тренутку, у плану је и постизање споразума са Универзитетом из Кордобе (Шпанија), с којим су успостављени контакти. Закључивање ових меморандума претпоставка је за израду пројеката који ће бити поднесени на одобрење Европској комисији.

Током 2023. године одобрени су Еразмус+ пројекти са два универзитета из Италије – **Универзитетом у Катанцару** и **Универзитетом у Пескари**, те једним универзитетом из Сјеверне Македоније – **Универзитетом у Штипу**. Неке од пројектних активности са овим универзитетима спровођене су у 2024. години, а неке су настављене и у 2025. години.

У 2025. години, у оквиру Еразмус+ пројеката са Универзитетом у Катанцару реализована је **размјена професора**. Доц. др Брано Хаџи Стевић боравио је у Катанцару и **држао је предавања студентима Правног факултета Универзитета „Велика Грчка“**. У име декана проф. др Горана Марковића, колега Хаџи Стевић одржао је састанак с директорком Департмана за право, економију и социологију, проф. др Аквиллом Вилелом. На састанку је било ријечи о досадашњој сарадњи два правна факултета, која је оцијењена као изузетно успјешна, те су договорени даљи видови сарадње.

У 2025. години, у оквиру Еразмус+ пројеката са Универзитетом у Пескари, **наш студент Немања Никитовић боравио је на студентској размјени у Пескари пет мјесеци**. Сви трошкови, од авионских карата, смјештаја и исхране, уз одговарајућу стипендију студенту, били су покривени из средстава пројекта. У оквиру пројекта са Универзитетом у Пескари, током 2026. године **наши наставници ће имати прилику да предају студентима у Пескари**, као што ће бити отворен позив **италијанским професорима да одрже предавања нашим студентима**.

Осим поменутих видова размјене наставника и сарадника у оквиру одобрених Еразмус+ пројеката које финансира Европска комисија (Осијек, Катанцаро, Пескара, Штип), уколико Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске буде суфинансирало одлазак студената и наставника у друге земље, планираћемо **одлазак и наших наставника и сарадника на Финансијски универзитет у Москву**.

Управа ће предузети мјере како би била реализована **размјена наставника и студената са Факултетом за правне и политичке науке Универзитета у Сегедину**. Реализација ове активности зависиће од тога да ли ћемо ући у Еразмус + пројекат са овим универзитетом и од тога да ли ће Амбасада Мађарске у Босни и Херцеговини нудити стипендије академског особља и студентима.

Факултет ће у наредном периоду **користити успостављене односе сарадње са другим факултетима**, у првом реду са факултетима из окружења који имају сједиште у државама чланицама Европске уније, да учествује у већем броју ових пројеката. На овај начин, **студенти ће бити у могућности да, финансијски подржани средствима из ових пројеката, проведу неколико мјесеци (семестар или два) на европским факултетима, слушају предавања и полагају испите, који ће им бити признати на нашем факултету, а наставници и сарадници ће бити у могућности да држе гостујућа предавања на европским универзитетима или да спроводе научно-истраживачки рад на њима**.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ ВИЈЕЋА
ДЕКАН
Проф. др Горан Марковић